

September 2021

Privatekonomi

Sparbarometer kvartal 2 2021

The logo for SEB, consisting of the letters 'SEB' in white on a green square background.

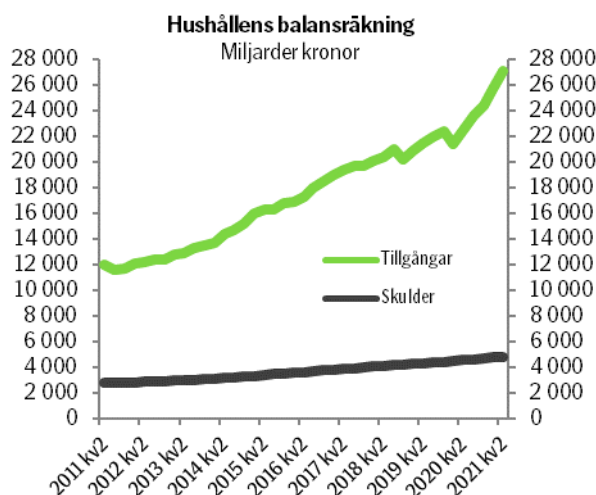
SEB

Sammanfattning

Hushållens förmögenhet når nya höjder under det andra kvartalet

- Hushållens tillgångar ökade med 1 404 miljarder kronor till 27 099 miljarder kronor
- Skulderna ökade med 92 miljarder kronor till 4 864 miljarder kronor
- Hushållens nettotillgångar steg med 1 311 miljarder kronor (+6,3 procent)

Under årets andra kvartal gick det mesta åt rätt håll. Svensk ekonomi stärktes rejält jämfört med samma period förra året. Stora delar av näringslivet var tillbaka på nivåer från före pandemin. Vaccinutrollningen tog fart vilket gav tydligt hopp om framtiden. En stor del var dock redan inräknad bland investerare och de finansiella marknaderna utvecklades positivt men något lugnare. Under samma period började bostadsmarknaden uppvisa tecken på inbromsning efter drygt ett år av kraftiga prisuppgångar. Sammantaget fortsatte både börs och bostadsmarknad att bidra till hushållens förmögenhetstillväxt. Under kvartalet ökade **hushållens samlade förmögenhet med drygt 1 400 miljarder kronor till 27 099 miljarder kronor**. Förmögenhetsökningen slår rekord för andra kvartalet i rad och är den största som uppmätts i Sparbarometerens historia. Den samlade förmögenheten motsvarar mer än fem gånger Sverige BNP och ökningen de senaste 12 månaderna uppgår till 20 procent vilket är nästan tre gånger så stor som genomsnittet för de senaste tio åren. Fastighetstillgångarna steg med 635 miljarder kronor vilket motsvarar en uppgång på 5,6 procent. Räntetillgångarna har stigit med 181 miljarder kronor, en uppgång med 3,6 procent. Aktietillgångarna steg med 587 miljarder kronor (+6,3 procent). **Sammantaget innebär det att hushållens förmögenhet vuxit kraftigt fem kvartal i rad.**

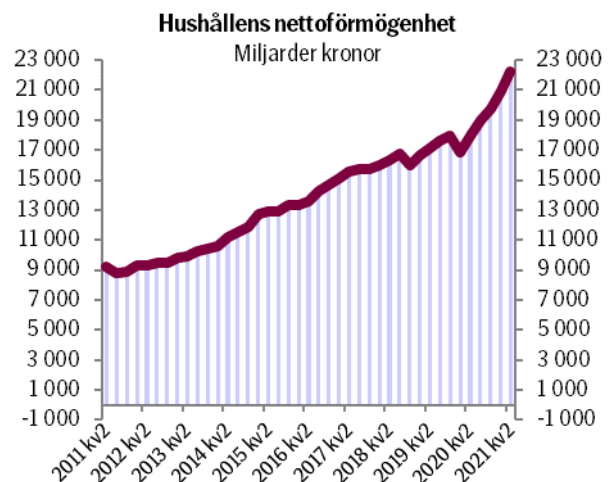

Tillgångarna består av bostäder, försäkringar, aktiesparande, fondsparande, sparkonto, premiepension och obligations-sparande. Den enskilt största tillgången, **bostäder, utgör nästan hälften av den samlade förmögenheten**. Det innebär att förmögenheten till stor del drivs av värdeförändringar i bostäder och endast i mindre utsträckning av det kvartalsvisa

nysparandet. Trots att nysparande aldrig varit på en så hög nivå tidigare. För det andra kvartalet 2021 var det dock i första hand förändringen av värdet på hushållens fastighets- och aktietillgångar som gjorde att de sammantagna tillgångarna ökade kraftigt.

Den andra sidan av hushållens balansräkning, **den aggregerade skuldstocken, fortsatte att stiga** under det andra kvartalet. Skulderna steg med 92 miljarder kronor, en ökning med 1,9 procent. Det är en något snabbare ökningstakt jämfört med föregående kvartal (+1,4 procent). De aggregerade skulderna har stigit stadigt under hela Sparbarometerens historia. Vid utgången av andra kvartalet uppgick de till **4 864 miljarder kronor, vilket också det är en ny rekordnivå**. Den årliga ökningstakten har stigit från förra kvartalets 5,8 procent till 6,3 procent.

Trots stigande hushållsskulder gör tillgångssidans storlek och positiva utveckling att hushållens samlade nettoförmögenhet, tillgångar minus skulder, ökade kraftigt. **Hushållens nettoförmögenhet steg med 6,3 procent och låg vid utgången av det andra kvartalet på 22 235 miljarder kronor.**

Hushållens nysparande var rekordhøgt under andra kvartalet och uppgick till 229 miljarder kronor. Det är 45 miljarder kronor högre än motsvarande kvartal föregående år. Under kvartalet drevs nysparandet till största delen av sparande på bankkonto (78 miljarder) och tjänstepensioner (51 miljarder).

Kv2 2021 ¹	Miljarder kronor
Ingående värde	25 695
Förändring räntetillgångar	+181
Förändring aktietillgångar	+587
Förändring fastighetstillgångar	+635
<i>Varav nysparande</i>	+229
Utgående värde	27 099
Skulder	-4 864
Nettotillgångar	22 235

¹ Avrundade siffror vilken kan bidra till differens i summering av tabell.

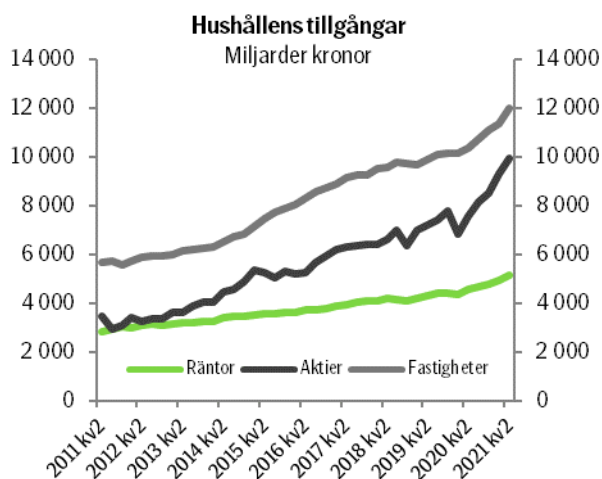
Tillgångar

Stark bostadsmarknad och stadig börs lyfter hushållens förmögenhet

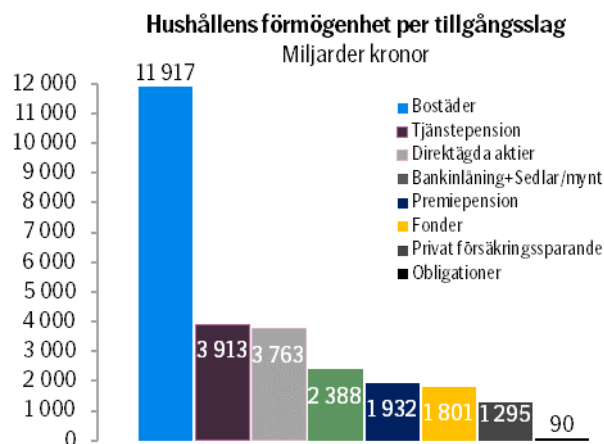
- Stark bostadsmarknad får fastighets-tillgångarna att stiga med 635 miljarder kronor
- Hushållens aktietillgångar steg med 587 miljarder kronor
- Kraftigt nysparande under andra kvartalet, uppgick till 229 miljarder kronor

Efter pandemins initiala utbrott för mer än ett år sedan har ekonomin, finansiella marknader och bostadsmarknaden förvånat de flesta i hur kraftig och snabb återhämtningen varit. Stockholmsbörsen (OMX) har från bottenivån (kvartal 1 2020) fram till utgången av kvartal 2 2021 stigit med nästan 70 procent. Under samma period har bostadspriserna stigit med nästan 20 procent. Den sammantagna utvecklingen har lett till att hushållens förmögenhet växt kraftigt trots pandemin. Under andra kvartalet visade både börsen och bostadsmarknaden på en något mer dämpad, om än stark, utveckling som gjorde att tillgångarna steg med 1 404 miljarder kronor, vilket motsvarar en uppgång med 5,5 procent. **Hushållens bruttoförmögenhet uppgick vid utgången av andra kvartalet till 27 099 miljarder kronor.** Uppgången under kvartalet beror främst på stigande aktietillgångar (+6,3 procent) som står för drygt en tredjedel av hushållens förmögenhet (37 procent). Räntetillgångarna ökade med 3,6 procent men utgör knappt en femtedel av hela förmögenheten och får därmed begränsat genomslag på helheten. Hushållens fastighetstillgångar, som utgör 44 procent av de samlade tillgångarna, hade likt övriga tillgångsslag ett starkt kvartal med en uppgång på 5,6 procent. Tillgångarna fördelas med 5 155 miljarder kronor i räntetillgångar, 9 934 miljarder kronor i aktierelaterade tillgångar och 12 010 miljarder kronor i fastigheter.

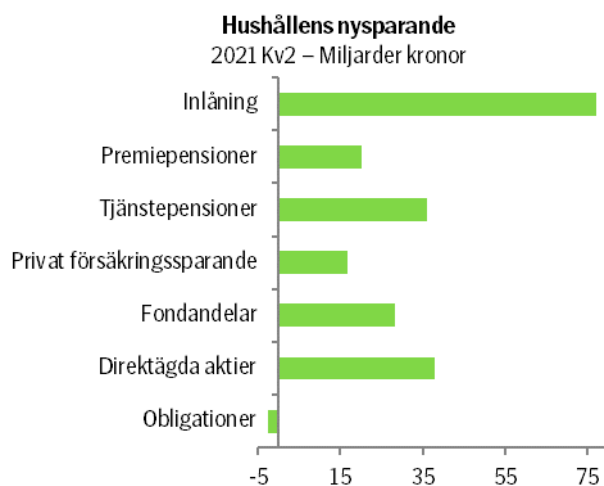
Nettoförmögenheten, tillgångar minus skulder, **ökade till sin högsta nivå någonsin och uppgick vid utgången av andra kvartalet till 22 235 miljarder kronor.** Utvecklingen drevs till största delen av en fortsatt stark bostadsmarknad som fick hushållens fastighetstillgångar att för första gången ta sig över 12 000 miljarder kronor.

Om hushållens förmögenhet i stället delas in i fler tillgångskategorier blir det ännu tydligare att bostäder är den enskilt största tillgången och är mer än tre gånger så stor som hushållens näst största tillgång, tjänstepensioner (3 913 miljarder kronor). Det är ett tillgångsslag som under de senaste 10 åren mer än fördubblats i värde.

Hushållen nysparade 229 miljarder kronor under det första kvartalet. Största nysparandet var på bankkonto, 78 miljarder kronor. Därefter följer tjänstepensioner (+51 miljarder), direktägda aktier (+38 miljarder), fondsparande (+28 miljarder), premiepension (+20 miljarder), privat försäkringssparande (+17 miljarder), och obligationer (-3 miljarder). En lång period av uppgångar på börsen har sannolikt haft effekt på hushållens nysparande med en allt högre andel i aktierelaterade sparformer. Hushållen fortsätter dock att spara en relativt hög andel på konto vilket kan vara ett tecken på ett ökat trygghetssparande under osäkra tider. Under det andra kvartalet har det dock mer att göra med att hushållen till stor del fick skatteåterbäringen utbetald på sina bankkonton. Under de senaste 12 månaderna har hushållen nysparat nästan 600 miljarder kronor vilket är mer än dubbelt så mycket som under finanskrisen 2008.

Skulder

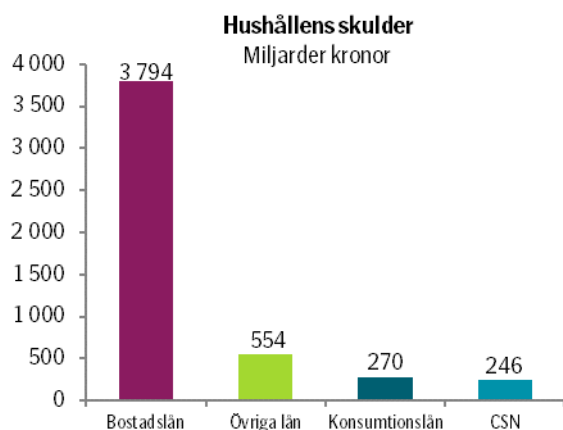
Stark bostadsmarknad driver upp hushållens skulder

- Skulderna ökade med 1,9 procent under andra kvartalet
- Konsumtionslånen steg med 3 procent
- Hushållens bostadslån stod för 78 procent av skuldökningen
- Hushållens samlade skulder uppgick till 4 864 miljarder kronor

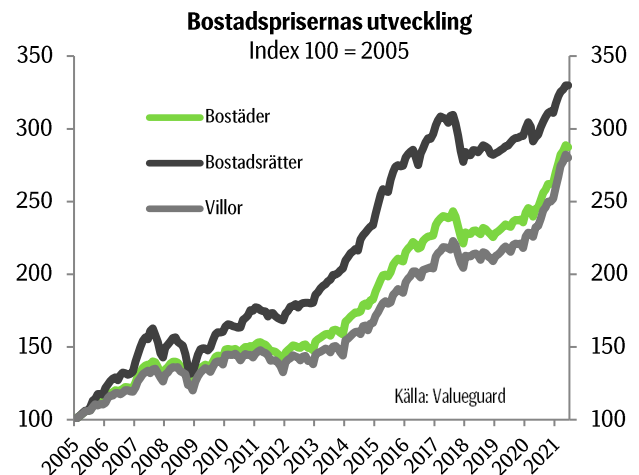
Hushållens samlade skulder ökade med 92 miljarder kronor (+1,9 procent) under kvartalet och uppgick vid utgången av mars till 4 864 miljarder kronor. Till skillnad från hushållens tillgångar växer skulderna stadigt kvartal efter kvartal och uppgår nu till en ny rekordnivå som nästan motsvarar ett års BNP. Skulderna består av bostadslån, studielån hos CSN, konsumtionskrediter och övriga lån hos finansbolag. Dessa skulddelar utvecklas i olika takt och från olika nivåer och bidrar därmed i olika utsträckning till totalnoteringen.

Hushållens studieskulder (hos CSN) ökade något under första kvartalet (+0,3 procent). Ökningstakten sjönk med 1,7 procentenheter jämfört med föregående kvartal och ligger på samma nivå som motsvarande kvartal förra året. Vid utgången av juni uppgick studieskulden till 246 miljarder kronor. Totalt står dessa skulder för ungefär 5 procent av hela skuldstocken. Det gör att de får ett begränsat genomslag på hela skuldstocken, till skillnad från till exempel hushållens bolåneskulder som står för nästan 80 procent av skuldstocken.

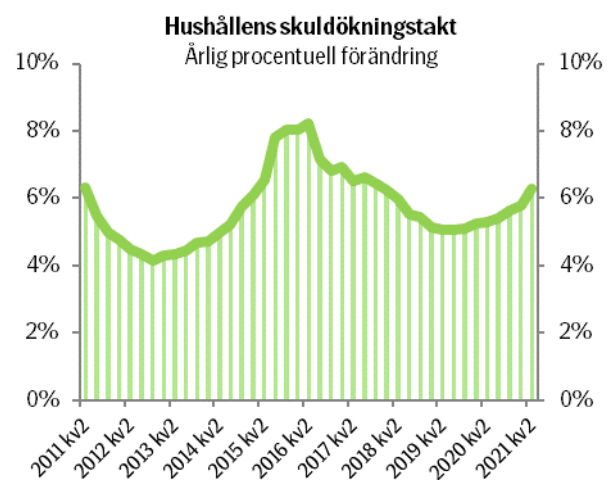
Konsumtionslånen, som i storlek är jämförbara med studielånen, ökade med 3 procent, vilket är mer än dubbelt så snabbt som snittet under det senaste decenniet. De har under de senaste åren stigit i betydligt snabbare takt än studieskulden, vilket har lett till att konsumtionslånen sedan slutet av 2018 är större än studieskulden. Under andra kvartalet växte kategorin övriga lån med 2,4 procent vilket är en betydligt högre ökningstakt jämfört med föregående kvartal (+1,1 procent). Övriga lån definieras som utlåning till företagarexklusivt bostadslån samt all utlåning till hushållens icke vinstdrivande organisationer.

Den största delen av lånestocken är bostadslån och den fortsatte att växa både på kvartalsbasis (1,9 procent) och på helår (6,3 procent). Ökningen under det andra kvartalet var högre än det kvartalsvisa snittet de senaste 10 åren (1,5 procent). På årsbasis fortsätter ökningstakten att stiga och ligger vid utgången av kvartalet på sin högsta nivå sedan mitten av 2018. Bostadslånen utgör 78 procent av hela skuldstocken. Den viktigaste förklaringen till bostadslånens höga andel av den totala skuldstocken är den starka boprisutvecklingen det senaste decenniet. En utveckling som hållit i sig under pandemin. Bostadslånen är också den enda skuldkategorin som aldrig minskat under Sparbarometerens 25 år långa historia. Bostadsmarknaden fortsätter att visa på motståndskraft med kraftigt stigande bostadspriser, inte minst på villamarknaden som uppvisat prisuppgångar på över 20 procent under de senaste 12 till 18 månaderna. Det har bidragit till att omsättningen av bostäder både sker till högre priser och till högre belåningsgrader.

Hushållens skuldökningstakt, som årlig procentuell förändring, ökade för åttonde kvartalet i rad och ligger nu på 6,3 procent. Sammantaget innebär det att hushållens skulder fortsätter att stiga och när vid utgången av kvartalet en ny toppnotering.

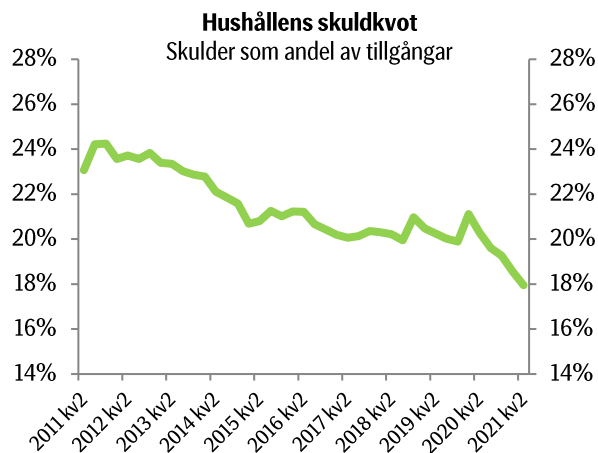

Skuldkvot

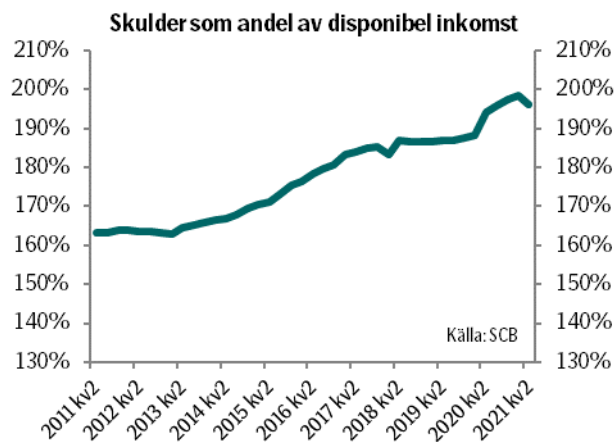
Hushållens förmögenhet och inkomst pressar ner skuldkvoterna

- Skuldkvoten pressas ner till en ny rekordlåg nivå på 17,9 procent
- Skulderna som andel av disponibel inkomst vänder ner till 196,3 procent
- Räntekvoten sjunker till 3,4 procent

Hushållens skuldkvot, de aggregerade skulderna som andel av de aggregerade tillgångarna, minskade åter igen under det andra kvartalet till 17,9 procent (-0,7 procentenheter). Skulderna ökade med 1,9 procent (+92 miljarder), vilket är en högre ökningstakt än under föregående kvartal (1,4 procent). Hushållens tillgångssida ökade däremot med 1 404 miljarder (5,5 procent) vilket motsvarar mer än 15 gånger skuldökningen. Sammantaget pressade det än en gång ner skuldkvoten och når för första gången en nivå under 18 procent.

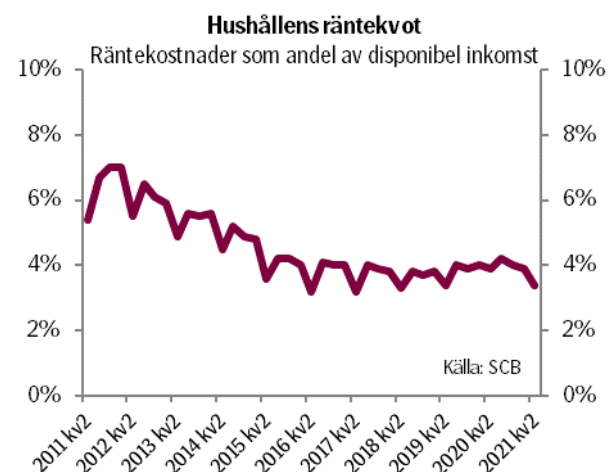
Om man tittar på **hushållens skulder som andel av disponibel inkomst** sjunker även den under årets andra kvartal. Under kvartalet växte hushållens disponibla inkomster snabbare än skulderna vilket resulterade i att skuldkvoten sjunker för första gången på nästan tre år.

I SEB:s Sparbarometer studerar vi skulderna både i förhållande till hushållens disponibla inkomster och till de samlade tillgångarna.

Under det andra kvartalet sker ett tydligt skifte och båda kvoterna rör sig i samma riktning. Skulder i relation till tillgångar når rekordlåga nivåer efter en kraftigt stigande förmögenhetssida, samtidigt stiger de disponibla inkomsterna snabbare än skulderna vilket gör att även den kvoten minskar trots en stark skuldutveckling. Det ena måttet är inte mer korrekt än det andra men den historiska utvecklingen visar att analysen av hushållens skuldsättning inte blir komplett utan att både tillgångar och inkomster inkluderas. Det är viktigt att förstå både hushållens balans- och resultaträkning när man analyserar hushållens skuldsättning.

För att få en helhetsbild av hushållens skuldsättning är även ett tredje och kompletterande mått viktigt, den så kallade **räntekvoten**. Den mäter relationen mellan hushållens ränteutgifter och hushållens disponibla inkomster. De senaste årens låga och sjunkande räntor har gjort att räntekvoten fallit trots att skulderna stigit. Under andra kvartalet steg de disponibla inkomsterna snabbare än räntekostnaderna vilket fick räntekvoten att minska och uppgick till 3,4 procent. Trenden är nedåtgående sedan slutet av 2011. Men under de senaste 4–5 åren har räntekvoten planat ut runt 4 procent vilket sammanfaller med perioden som Riksbanken hade minusränta. Reporäntan var vid utgången av andra kvartalet noll procent och det mesta tyder på att Riksbanken kommer att hålla reporäntan oförändrad under en lång period framöver. Därtill har de aviserat att man kan acceptera perioder av högre inflation utan att för den anledningen förändra reporäntan. Hittills verkar inflations- och ränteoron i takt med den ekonomiska återhämtningen inte fått något större genomslag på hushållens räntekvot. Om och i vilken utsträckning det slår på hushållens räntekostnader blir en fråga att följa noga i kommande redovisningar av Sparbarometern.

De svenska hushållens skuldsituation ser alltså olika ut beroende på vilket mått man använder. Det som är gemensamt för dem är att de aggregerade nominella skulderna stigit under hela mätperioden. Avgörande för hur måtten förändrats över tid har alltså inte varit om skulderna gått upp eller ner utan hur de disponibla inkomsterna, det generella ränteläget och hushållens tillgångar har utvecklats.

Definitioner och källor

Definitioner

Tillgångar	Bostäder, direktägda aktier, tjänstepensioner, privat försäkringssparande, fonder, inlåning (inkl. bankkonto, riksgäldsspar, sedlar och mynt), premiepensionssparande och obligationer
Bostäder	Taxeringsvärde enligt Skatteverkets typkoder och marknadsvärdesberäkning med SCB:s köpeskillingskoefficient. Observera att justering gjorts gentemot tidigare kvartal då Skatteverket justerat sina definitioner och typkoder
Skulder	Bostads-, konsumtions-, CSN- och övriga lån
Nettoförmögenheten	Tillgångar – skulder
Skuldkvot	Skulder/Tillgångar
Nysparande	Nettotransaktioner i respektive kategori

Källor

- Pensionsmyndigheten
- SEB
- Svensk Försäkring
- Statistiska centralbyrån (SCB)
- Valueguard

Denna rapport publicerades 15 september 2021

Américo Fernández

Privatekonom
070-739 45 64

Susanne Eliasson

Senior privatekonomisk analytiker
070-763 65 88

Amie Berglund

Privatekonomisk analytiker
Ansvarig för sammanställningen av Sparbarometern
070-739 41 51

Niklas Magnusson

Presskontakt
070-763 82 43

SEB Privatekonomi, AS8, SE-169 79 Solna